

Kolonija smrti.

Kakor javljajo iz Kapstadta v najbolj južni Afriki, je pristal v Durbanu francoski parnik »Austral« z 80. ljudmi, ki so bili vzeti na krov, medtem ko je pomrla od rešenih na otoku ena tretjina prebivalcev na takozvani »beri - beriebolezni. Gre za prebivalce Kerguelen skupine, je to cela vrsta otokov, ki pripadajo Franciji. Na otočju hočejo osnovati Francozi kazensko kolonijo, ki bi bila bolj zasigurana pred pobegom nego južno-ameriška Guyana.

Parnik »Austral« se je mudil na lovu na morske jegulje, ko je prejel z otoka Sv. Pavel nujno brezlično obvestilo, naj pristane takoj na otoku. Ladja se je približala Sv. P. vlu, ki je največji otok od Kerguelen skupine in je naletela tamkaj na 132 prebivalcev, od katerih je umiralo 36. Stanje bolanih je bilo tolikanj opasno, da ni našel kapitan parnika nobene možnosti, pomagati posameznikom. Zaukazal je izpraznitev otoka. En del prebivalcev je bil prepeljan na otok Reunion, ostalega je vzjel parnik seboj v Afriko. Precej bolnikov je že bilo umrlo, predno je parnik »Austral« pristal na otoku Sv. Pavel. Gre za obolenje v množinah na beri-beri boleznih, ki zahteva po vročih krajih vsako leto toliko smrtnih žrtev.

*

Vinogradno kolje cepano, žagano in okroglo, kakor vsake debelosti rezan les prodaja tvrdka Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. Dobijo se tudi lepi krajniki, borovi in macesnovi štuki.

Enodneveni tečaj za pridelovanje krme iz krmiljenj živine se vrši v torek, dne 2. junija t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Št. Janž pri Dravogradu. Naša bikorejska zadruga se je letošnjo spomlad spremenila v »živino-

rejsko zadrugo«. Za to spremembo nas je v svojih predavanjih prav živo navdušil gospod srezki km. referent Wernigg iz Slovenjgradca. Zadruga šteje danes nad 40 članov. Pretekli teden smo vpisovali v rodovnik posebno krave in bike. Prepričali smo se šele sedaj, da je bil že skrajni čas za spremembo zadruga, da rešimo odlično, čisto marijadvorsko pasmo naših dobrih živinorejcev pred grdobarvno plemensko mešanico, ki je zadnjih deset let v posameznih hlevih nastala. Naša zadruga je tudi prva v slovenjgraškem srezu, ki dela z vsemi modernimi pripomočki in po najnovejših izkustvih. Njen delokrog se razteza v občine Št. Janž, Otiški vrh in deloma Vrhe. Proizvaja se tudi mlečna kontrola. Delo, katero se je zdelo že pred leti v našem št. Janžu skoraj nemogoče, se danes prav krepko razvija. Kjer je volja, tam uspeh. Zboljšanje naše živinoreje bo vplivalo na omiljenje današnje velike gospodarske krize. Kdor ima veselje do živinoreje, naj pristopi k tozadevni zadrugi. Čim več nas bo, tem več bo uspeha.

Koliko pšenice povzijejo Evropejci?

Po zadnji uradni ugotovitvi mednarodnega agrarnega zavoda v Rimu znaša v Evropi poraba pšenice letno na osebo v kilogramih v posameznih državah toliko: Francija 198,8, Belgija-Luksenburška 185,3, Italija 183,7, Madžarska 156,4, Španija 155,4, Angleska in Irska 153,8, Bulgarija 153,2, Danska 151,6, Švica 137,7, Grška 127,5, Holandska 123,9, Rumunija 122,8, Jugoslavija 122,7, Čehoslovaška 114,5, Avstrija 103,5, Švedska 92,6, Nemčija 80,6, Norveška 73,3, Portugalska 59,3, Letlandska 55,6, Litvanska 51,1, Poljska 49,3, Finska 48,2, in Estlandska 44,1. Mala uporaba pšenice v Nemčiji, baltičkih in skandinavskih državah se da razlagati na ta način, ker je tamkaj glavna prehrana rženi kruh. V državah pa, kjer je pšenica na prvem mestu, je kruh iz ržene moke čisto neznan. Tudi v Jugoslaviji in Romuniji je rženi kruh v ozadju, a mesto tega igra kruh iz pšenične moke veliko ulogo.

*

Posesniki senokošev, pozor!

Vedno in vsak hip se sliši od posestnikov žalostno poročilo: krava mi ne doji, krava mi je na-

peta ali pa še hujše, poginila mi je! Volj mi je oslabil, ne morem voziti, in še žalostneje: vol, ali celo oba, sta mi poginila. Enako in redkeje se slišijo slični glasovi glede konjev. Kaj je vzrok vsem tem nesrečam skoraj v vseh slučajih? Že mnogokrat sem pisal v tem in tudi v drugih listih, kake in na kateri način se lahko izognete tem nesrečam.

Kamor pogledam po senokoših v dolinah, posebno ob potokih in strugah, vidimo vse polno skrajno strupenega podlesa, tudi čmerike ali turšičine imenovane (*Colchium autumnale*).

Razveseljivo je res ponekod videti, kako razumni in pridni gospodarji to pogubonosno rastlino vestno ugonablajo s pipanjem; kjer je že vsa tla zasedla, pa s tem, da jo enostavno globoko podorjejo, potem pa s travo opetovano zasejejo. Ker je sedaj za trebljenje te škodljive rastline najugodnejši čas, dokler obilno seme ne dozori, se vsi, brez odloga dvignite na radikalno zatiranje. Šele po zatiranju treh let boste odstranili to pogubo ter si oteli živino pred poginom, hkrati pa pomnožili dobro in zdravo krmo. Kot oskrbnik veleposestva leta 1980. sem na to škodljivo rastlino na Hrvaškem opozoril svojega gospodarja ob času, ko je Hrvatom mnogo živine obolelo in poginilo. On je brzo interveniral pri oblasti v Zagrebu, in glejte, v teku 14 dni ni bilo nikjer več ene strupene rastline po senokoših, prišel je strogi ukaz, da mora v tem roku biti vse očiščeno.

Nikjer pri zatiranju raznih škodljivcev ni doseči zaželjenega uspeha, ako to storijo samo nekateri posamezniki. Treba je občega in radikalnega čiščenja. Sosed naj sosedu, mejaš naj mejaša opozarja in pregovori, da bo vendar storil to za veliko lastno korist ter otel živino muke, sebe škode a pridelal en do dvakrat več dobre in zdrave krme. Vsaj sem se letos že na marsikateri senokoši do dobra prepričal, da je do 75% čmerike in le 25% malovredne krme. Dragi kmetje in posestniki, napovejte vojno škodljivcu, predno vam vaše senokoše popolnoma uniči. Saj si zbere le najrodovitnejša tla, ni ga najti na pustih tleh, pač pa na dobro zagnojnih. Tako si boste mnogo koristili; ne čakajte torej, marveč se pravočasno zganite.

Vatroslav Kosi, strok. ekonom.

*

Vprašanja in odgovori.

J. K. v O.

Davčna olajšava za družine z devet otroki velja za sedaj le za eno leto. Ali bom drugo leto zopet moral delati prijavo?

Odgovor:

Zakon tega zdaj še ne predpisuje.

Januš Golec:

Guzaj.

22

Malo poprej je bežal župnik, da bi se mu skrilo; a sedaj je javkal ta izpod trhljih stranišnih desek, ki so tičale do polovice v blatu ter gnojnici. Je bil Guzaj junak, tak pa le ne, da bi bil utonil molče in brez klica na odpomoč v hogznaj koliko desetletij neizpraznjenem gnojšču. Župnik ni bil ropar, kristjan ter dušni pastir s srcem tudi za take garjave ovce, kakor je bil razbojniški izmeček človeštva. Prav nič ni pomišljal, s celo težo svojega telesa se je uprl v zaboj, ga prevrnil in otel življenje onemu, ki ga je davil malo poprej. Jako žalostna prikažen je bil roparski glavar, ko se je izkobil iz smrdečega blata. Bil je ves oštrofotan in lovske hlače razcefrane. Luna je posijala s prvimi bleđimi žarkami na oba: ponosnega rešitelja ter kla-

vernega rešenca, ki je bil na prvi pogled vse drugo, le glavar proslule roparske tolpe ne! Mislite, da se je pognal Guzaj zopet v fajmoštra, da bi odmolila večerno kozjo molitev? Kaj še! Osramočeno je stal, se otipal, če še ima cele ude žalostnega svojega rojstva, pogledal hvaležno v angela varuha in se poslovil ponižno z zahvalo: »Hvala prisrčna gospod župnik. Vas ne bom pozabil, da ste me oteli tako strašno sramotne smrti.« Po vseh štirih se je potegnil iz gnojne jame, postal na obronku in gledal, kje bi bila najbližja pot proti potoku. Župnik ga je povabil, naj se oglasi pri njem v farovžu, ko se bo očedil v vodi nesnage, ker skupno prestana smrtna nevarnost iz drugega nadstropja na tla brez posebnih poškodb ustvarja iz smrtnih sovražnikov najboljše ter najzvestejše prijatelje. Župnik je čakal dolgo, Guzaja ni bilo, ga je bilo preveč sram, kakor je pozneje omenil v prisrčnem zahvalnem pismu na župnika rešitelja iz največje sile.

S padcem v straniščno brozgo je zaključil

Kozolec. Proda se pri Ptujju velik z opeko krit kozolec, pripraven za vsako gospodarsko stavbo, les hrastov in smrekov ter stebri iz opeke. Izve se v upravnici lista. 882

Gozd. Proda se gozd, bukov in mešan, v izmeri 1 do 10 oralov, v Novi cerkvi pri glavni cesti. Oglasiti se je v pisarni odvetnika g. dr. Fichtenau v Ptujju. 883

Izjava. Podpisana Marija Tomič, posestnica, Plintovec, obžalujem izrečene žaljivke napram g. Francu Kolmaniču, posestniku v Plintovcu ter se zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega postopanja. 889

Jabolčnik, prvovrsten, 30 hl na prodaj. Kupci naj se oglasijo pri R. Kunce, Fram. 889

J. M. v L.

Pač bi izpremenil svoje rodbinsko ime. Kaj naj storim?

Odgovor: Prijavo napravite na sresko načelstvo, kolek 5 Din, utemeljite, zakaj hočete izpremeniti ime, potem pa se vam bo predpisala še potrebna taksa, ki jo tam izveste.

F. K. v Sv. Kr.

Moj vinograd nima pravih mej. Ali moram sam nositi stroške za postavitev mejnikov?

Odgovor:

S sosedi se dogovorite, da skupno postavite mejnike, ako gre to brez geometra, najbolje. Če pa ne, pa z njim, bode vsak nekaj plačal. Ako pa ne bi hoteli sosedje, vložite prošnjo na občino, da odredi ureditev mej.

V. H. v V.

Ali smem med iz svojega čebelnjaka prodajati na drobno doma in na trgu?

Odgovor:

Seveda smete! Za to ni potrebno nobene obrti in ne prijave.

Š. H. v D.

Sem iz Italije, bivam že 10 let v Jugoslaviji, ali dobim domovinsko pravico, če kupim posestvo?

Odgovor:

Ako ste v kaki občini v Jugoslaviji že deset let, prosite za sprejem v občinsko zvezo. Ako ne, prosite samo za zagotovilo sprejema. Posestvo lahko kupite tudi kot italijanski državljan. Samo z nakupom posestva ne dobite domovinske pravice.

P. M. v G.

Imam zavarovalno polico Feniks, ki zdaj poteče. Kje dobim pojasnilo o zavarovalnih zadevah?

Odgovor: Pišite g. Franju Žebotu, Maribor, Loška cesta, on se v zavarovalnih zadevah dobro razume.

M. G. v P.

Prejel sem bil kljub odpovedi obrti nalog, da davek plačam. Kam se naj pritožim?

Odgovor:

Poglejte, če je davek še za ono dobo, ko ste še imeli obrt. Če je za to dobo, ker se obrtni davek plačuje za nazaj, morate plačati. Ako pa je za naprej, ne plačajte, pač pa se pritožite na davčno oblast.

Z. J. v G.

Za otroke moram doto zavarovati. Ali lahko to vknjižim?

Odgovor:

Lahko vknjižite. Zemljknižni predlog vam sestavi notar.

F. P. v S. B.

Ali dobi ona oseba osebno pravico za gostilno, ki je samo v domači hiši bila natakarica?

Odgovor:

Doma ji morajo dati izpričevalo, ki ga gostilničarska zadruga potrdi, potem pa dobi osebno pravico. Poleg te mora pa biti še na hiši krajevna pravica.

V. P. v P.

Imam bolno tele...

Odgovor:

Živinozdravnških nasvetov ne dajemo.

N. M. v Š.

Ali smejo učitelji med šolskim poukom pošiljati otroke za svojo zasebno zadevo okrog?

Odgovor:

Učitelji ne smejo uporabljati svojih učencev med učnimi urami za se. Take stvari pa se že od nekdaj dogajajo in če je učitelj otroku posebno naklonjen, mu poveri kako pot. Seveda mora biti dober učenec, da pouk ne trpi. Ako pa starši tega ne dovolijo, se naj pritožijo na šolsko oblast pri srezu.

J. K. v R.

Rudar mi je izročil hčerko v prehrano. Sprejel sem jo, a pod pogojem, da ji ne bo treba v šolo. Sedaj pa šola zahteva, da jo moram dati v šolo.

Odgovor:

Otroci so šoloobvezni do 14. leta in ima prav šolsko vodstvo. Ne preostaja torej drugega kot se pokoriti ali pa deklico odstraniti, česar pa kot človek ne boste storili. Sicer je pa le še kratka doba do konca šolskega leta, vsled česar lažje potrpite. Ako pa res ne morete, pa prosite srezkega šolskega nadzornika, da napravi izjemo.

F. K. v K.

Imam vodnjak na svoji zemlji, kamor drugi hodijo po vodo. Ali smem ta vodnjak zasuti?

Odgovor:

Ako sosedje to pravico, da hodijo k vašemu vodnjaku po vodo, uživajo že nad 30 let, jim te pravice ne morete več vzeti. Ako te pravice še nimajo, jim dovolite vodo pod pogojem, da ne delajo škode in pri vodnjaku napravite napis: Začasno dovoljeno uporabljati vodnjak. Že iz človekoljubnosti jim vode nikar ne branite!

Š. H. v B.

Obsojen sem bil na plačevanje za otroka neke ženske, ki je po krivici tako trdila pred sodiščem. Kako se naj rešim tega?

Odgovor:

Dokažite ji, da je neresnico trdila. Sodnija v takem slučaju verjame materi. Drugič pa se varujte žensk in živite pošteno!

*

Najvažnejša opravila v trsnici.

P. C. v D. p. P. pri B. Kako siljene trte-cepljenke s pridom vlagam v trsnico, jim gnojim, jih negujem itd., da bodo v jeseni ali druge spomladi sposobne za novi zasad?

Odgovor:

Pravi čas za vlaganje cepljenk v trsnico je tedaj, ko se je zemlja dovolj posušila in ima 10 do 12° C toplote.

V krajih z vlažnim podnebjem in težko zemljo se cepljenke v trsnici vlagajo po Richterjevem načinu v grebene, ki naj teko radi enakomernege obsevanja in ogrevanja od severa proti jugu.

Razdalja grebenov se ravna po dolžini cepljenk in meri 1.3 do 1.5 m. V vrsti sami je med posameznimi trtami 3.5 do 4.5 cm presledka. Pri sajenju se poslužujemo sadilne lestve ali sadilne deske, in sicer za to, da se sadijo cepljenke po znakih na orodju enakomerno daleč vsaksebi in v isti višini, ker je le-ta važna, da se grebeni pravilno nasipljejo in cepljenke enakomerno pokrijejo z zemljo. K dolenjemu koncu pokončno stoječih cepljenk nasipljemo komposta; zemljo tam čvrsto pritlačimo in pazimo, da ne iztisnemo trt iz vrst. V tako stlačeni zemlji se cepljenke lažje ukoreninijo. Pri uporabi komposta se čuvamo ogercev, ki jih uničimo. Gorenje konce cepljenk pokrijemo do 2 cm visoko z zemljo.

V grebenih po Richterjevi metodi se zemlja dobro ogreje in bolj usuši; v toplejši, zmerno vlažni zemlji se cepljenke ukoreninijo in se pozneje lažje izkopljejo.

V rahli propustni zemlji, v suhem podnebjem pa se cepljenke posevno v kotu 45° globlje zagrebljejo, da se bolj obvarujejo suše.

Če se razpase v trsnici plevel, jo moramo opleti, in če se je na gornjem robu grebena zemlja oskorjala, jo zopet zrahljati, da olajšamo mladini pogankom prodiranje. V težji zemlji posipljemo še pri nasadu trt gornji rob grebenov z žagovino ali peskom, da se prepreči oskorjanje zemlje. Ob suši moramo tla namakati tako, da napeljemo med grebene ali redi vodo.

Cepljenke se škropijo z 1 do 2% bakrenopapneno raztopino, in sicer na nizkem svetu po dvakrat, drugod pa enkrat na teden. Nasad večkrat pregledamo in uničimo ogrce, strune (ličinke poljske pokalice) in gosence poljske sovke ali večče.

Divje mladike (poganjke iz podlage) moramo večkrat odstranjati. Tekom meseca julija porožemo koreninice s cepičev, nakar jih zopet ogrne-

Dodatek k V. poglavju.

Ko je bila ljudska povest »Guzaj« že zaupana papirju ter oznanjeno njeno izhajanje v »Slovenskem Gospodarju«, je prejel pisec še dva dodatka k V. poglavju.

Vpokojeni g. šolski upravitelj pri Sv. Barbari v Slov. goricah Fran Kranjc, rodom Šentjurčan in že starejši gospod, je poslal sledeče pismo:

»Ko je hodil Guzaj po svojih pustolovščinah iz svojega skrivališča na Košenci, župnija Prevorje, je kaj rad poizvedoval o denarnih razmerah tega ali onega gospoda. Nekoč je bil prišel kot mesar iz Celja tudi h č. g. župniku Jakobu Mastnaku v Slivnico pri Celju vole kupovat. Ker se pa le nista mogla pogoditi radi cene, ga je povabil župnik na kupico vina v župnišče. Pri tej priliki mu je g. župnik razložil, da se mora na malih župnijah iskati denar le pri živini, da ga drugod ni dobiti in je življenje težko. Čujte in mislite si, to je celjskega mesarja tako ganilo, da mu je odkupil vole po župnikovi ceni in dal

Hiša z gostilno in mesarijo na prometnem kraju tik glavne ceste, 15 minut od galvnega kolodvora v Mariboru, se radi smrtnega slučajja ugodno proda. I. Račič, Košake št. 31 pri Mariboru. 887

Razpis. Razpisuje se mesto občinskega tajnika in sluge za občino Libeliče. Plača po dogovoru. Prošnje je poslati na župana M. Sabarčnika v Libeličah do 15. junija t. l. Nastop s 1. 7. 1931. 886

V najem vzamem malo ali srednje posestvo v bližini Maribora. Jožef Mankoč, Jurski vrh, Zgornja Sv. Kunigota. 874

Posestvo 5½ oralov ¼ ure od mesta, ¼ orala vinograda, se radi boleznih proda. Hois, Wienergraben št. 194, p. Maribor. 879

Guzaj obiske po župniščih, od katerih si je toliko obetal. Za tem ni nikdar več zmerjal čez duhovščino. Ako se je zaganjala kaka nemškutarska družba ob slovenske duhovnike, je večkrat javno po krčmah povdarjal: »Recite, karkoli hočete, naši farji so kampiljci. Vi jih psujete in jim podtikate vsemogoče, ker jih ne poznate tako dobro kakor n. pr. jaz. Osel vsakdo, ki buta z glavo ob zid slovenskega duhovnika, ki se še ne bo porušil tako hitro. Rečem samo to: Farja prav in ob vsaki priliki spoznaj; našel boš v njem najboljšega prijatelja. Prisegam vam, da bi se ne upal nikdar dvigniti roke zoper duhovnika, kar sem žalibog poskusil, a ne bom več. Resnica je, kar mi je zabičavala neštetokrat moja dobra mati. Če stegneš po duhovnu z mezincom, boš gotovo ob roko, če ne ob življenje!«

Tako je govoril roparski kralj Guzaj, ko se je prepričal na lastne oči in na svoji koži, da so bila poročila njegovih ogleduhov o župniščih in o župnikih — laž!

mo. Začetkom septembra odgrnemo trte do izpod stojšča, da jih utrdimo.

Ukoreninjene trte izkopljemo z lopato in motiko, kar lahko storimo že iste jeseni ali pa na stopne spomladi. Pri tem pazimo, da ne odtrgamo glavnih korenin.

Podali smo vam najvažnejše o opravih v trtnici. Sicer pa vam priporočamo, da si nabavite strokovne knjige, čitate strokovne časopise in se udeležujete zadevnih strokovnih predavanj.

*

V stari Grčiji so v davnih časih osnovali pobožni možje red Pitagorejcev. Vsak, ki je hotel biti sprejet v ta red, se je moral zaobljubiti, da bo cela tri leta molčal. Šele po tej dobro prestani preskusni dobi je bil vreden, da je postal član te družbe.

Zakaj neki so stavili tako stroge pogoje za sprejem? Menim, da pač zato, ker je na svetu najtežje, obvladati svoj jezik. Kdor zmore to, pokaže toliko moč duha in samoobvladanja, da je vreden vsega zaupanja, ker je zares svoboden človek in ne suženj svojega jezika.

Kaj koristi vsa dobrosrčnost, če pa jezik ne uboga srca. Največje zlo in večino zmešnjav med svetom povzročijo jeziki. Radi lahkomišelnosti izrečene psovke se ljudje med seboj pobijajo. Stara prijateljstva se razrušijo često radi klepetavega jezika. In sodnijam naprtijo jeziki največ dela, ljudem pa stroškov. Kaj hitro je izgovorjena beseda, katero že v istem hipu bridko obžalujemo.

Ali ni to sila neumna, da se pusti odrasel človek vladati od tistega malega rdečega koščka mesa? To ne sme biti! Vsaka beseda naj bo dobro premišljena, predno se izgovori.

Pa kaj, ko jezik tolikokrat uide, posebno če nas kdo draži ali ujezi. In jezik izblebata ob taki priliki marsikaj, česar bi ne smel. Človek misli, da si s ploho nepremišljenih besedi olajša srce — ne, ravno nasprotno! Obremeni se, često nosi posledice kratkih minut celo dolgo življenje.

Kako ponosni so moški na svojo telesno moč, katero medsebojno merijo z dviganjem težkih bremen. Neprimerno več moči je potrebno za obvladanje jezika.

Ljudje si radi pripovedujejo to in ono o svojem bližnjem — slabo rajši kakor dobro. Tako obiranje in prenašanje besedi nam ne koristi, opozarja nas le na slabosti in napake. Pa ne mislite, da na naše lastne. Ne, o sebi ne bomo govorili, le o našem bližnjem bomo vedeli povedati, kaj je grešil in še greši. Prav nič nam ne koristi, če poslušamo kaj slabega je storil ta in kaj grdega je rekla ona. Nasprotno se bomo ob slabostih drugih sami sebi dozdevali vedno popolnejši. Čim bolj bomo stikali pri drugih, tem manj bomo pometali pred lastnim pragom.

Bližnjemu z našim opravljanjem tudi ni pomagano. Saj on ne sliši tega, kar se godi za njegovim hrbtom.

Ker opravljanje in prenašanje besedi ne izvira iz ljubezni, ji tudi resnica ni sveta. Vse razteza in razpleta na dolgo in široko, vse zavije, vse verjame. Vsak skuša nekaj dodati in koncem koncev je vzrastel iz mušice velik slon.

So ljudje, ki imajo tako usmiljeno srce, da niso v stanu ubiti muhe. Počasi pa ubijajo svojega bližnjega s tem, da mu krajejo dobro ime, ker napravijo iz malega pogreška ali slabosti strašno storijo — tako ubojstvo pa zmorejo. Vse, kar ujamejo že na pol gluha ušesa za vrati, pod okni, kar je čvekala dekla iz zgornjega konca vasi in kar je dodalo zlobno ženšče iz spodnjega konca — vse to se zmeče v en lonec skupaj in iz tega se skuha strašanska zgodba, ob kateri se nam ježijo lasje.

Da, obrekovanje, obiranje in prenašanje besedi — ti imajo celo armado pomagačev. Vsi oni, ki brez premisleka prenašajo besede in pripovedujejo grde stvari bodisi resnična ali izmišljena dejanja, zgolj radi tega, da druge zabavajo, nezavedajoč se najmanj, da je to zlo — vsi ti so pomagači obrekljivosti in nje drugov.

In veste, kako se zlo jeziku ozdravi? Povem vam, da samo na lastni koži, ko enkrat obrekljiv človek sam občuti, kako se je o njem govorilo, ko zagleda lastno sliko vso spačeno in okrašeno z dolgo

vrsto izmišljenih in v neskončnost razpletenih dejanj — tako da sam sebe skoraj ne spozna, takrat se sesede in spregleda.

Če sta srce in razum proti jeziku, bodeta dva proti enemu vendar zmagala!

Veliki cerkveni učenik sv. Avguštin pripoveduje v enem svojih spisov o svoji materi in omenja pri tem njeno najlepšo lastnost: nikdar ni raznašala in trosila besed, ki bi bile v stanu, kogarkoli razžaliti. Če je znanka vsa razjarjena udrihala čez svojo odsotno prijateljico, je mati vedno le mirila razburjene duhove, nikoli pa ni povedala odsotni, kaj se je o njej govorilo!

Domalo dvatisoč let je minulo od tedaj. Vse opravljive in jezikave žene one dobe so pozabljene. Plemeniti molčeči ženi, svoji materi pa je postavil sin neminljiv spomenik.

Posnemajmo jo!

Rižev narastek.

Na mleku skuha riž v gosto kašo — vendar ne premehko. Medtem ko se hladi, umešaj za četrt kg riža, eno žlico surovega masla; mešaj s kuhalnico, da postane penasto, dodaj po okusu sladkorja in pri- mešaj še dva rumenjaka ter fino sekano lupino četrtine limone.

Dodaj vse to in v sneg stepene beljake k shladenemu rižu, vse skupaj pa deni v z mastjo namazano pekvo ali lončeno posodo ter peci v pečici pol ure, da lepo zarjavijo.

Ako nimaš surovega masla, vzemi kuhano — če pa tudi tega nimaš, mešaj sladkor in jajce in končno pridene mesto masla dobre smetane.

Zdrobov narastek

napraviš istotako kakor rižev — samo, da skuhaš mesto riža pšenični zdrob.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski svinjski sejem dne 22. V. 1931.
Na svinjski sejem se je pripeljalo 416 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 50 do 60 Din, 7—9 tednov 90 do 150 Din, 3—4 mesece 200 do 250 Din,

nadavka 100 goldinarjev, hlapcu pa, da jih 14 dni še dobro redi 5 goldinarjev in kuharici pa 2 goldinarja. Ali kaj, po preteku 14 dni, treh tednov, mesec dni ni bilo nobenega po vole. Po vsem Celju so iskali tega mesarja, pa ga tudi niso našli.

Slivničani so na tistem šušljali, da je bila mesar Guzaj. Še tisti dan je nadučitelj Boštjan Sirk dal na svoja okna narediti močne nočne polke in si je kupil puško iz samega strahu pred Guzajem, češ, za mene ve, da nimam otrok, pač pa imam denar. Enemu da, drugemu vzame. Vendar ni bil prišel. Tiste polke so še sedaj.

Č. g. župnik J. Lončarič od Sv. Jederti nad Laškimi je poslal sledeči dve pojasnili:

I.

»Guzaj je prišel nekoč pri belem dnevu v župnišče pri Sv. Jederti nad Laškimi. Bil je nobel oblečen. Župnika ni bilo doma. Gospodinji se je predstavil po nemški za nekakšnega uradnika z Dunaja. Gospodinja mu je postregla kot

se je spodobilo takemu gospodu. Med pogovorom pa je vprašal, če ima župnik kaj denarja. Gospodinja je odgovorila, da ne, ker je pred kratkim plačal neko mašno obleko s svojim denarjem in je torej zdaj suh. Ko se je Guzaj najužinal, se je vljudno zahvalil in pristavil: »Povejte gospodu župniku, da ga lepo pozdravi Guzaj, to sem jaz.« Izginil je. Ženske so se tako prestrašile, da so zaloputnile in zaklenile vsa vrata in se več ur, dokler ni prišel župnik domov, niso upale nikamor iz hiše.«

II.

Tu pri Sveti Jederti nad Laškimi živi posestnik Jakob Selič (p. d. Knir), ki je bil v mladosti na Dobju pri Planini. O Guzaju pripoveduje:

»Neki večer pred Simon-Judovim je slišal strele iz pušk. Brž je skočil iz hiše ter začul z vrha Jezerc — kakih pet minut hoda — velik krik in vik. Kmalu je zvedel, kaj se je zgodilo. Guzaj je ustrelil gospodarja. Takoj so hiteli po

Soba in kuhinja se odda takoj za 7dnevno delo na mesec, sprejme tudi deklo, plača 200 Din. Zaff, Pobrežje, pri šoli. 880

Stavbeni tesan les zamenja za dobro vino: Anton Glaser, Bistrica pri Rušah. 885

Trgovski učenec vsaj z dvema razredoma meščanske šole se takoj sprejme. Pomožbe na Ivan Veselič, trgovec, Ormož.

Dobro ohranjen gramofon (zvani »euphonion«), malo rabljen, ker v lasti zasebne osebe, kateri igra poleg le nekaj nemških večidel le slovanske pesmi, se prodaja za 500 Din. Plošč, 50 cm v premeru, je 70 komadov. Naslov v upravi lista. 876

Inscriraite!

5—7 mesecev 300 do 340 Din, 8—10 mesecev 400 do 460 Din, 1 leto stari 550 do 700 Din, 1 kg žive teže 6 do 8 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 213 svinj.

*

DRUŠTVENE VESTI

Sv. Marjeta niže Ptuja. Tukajšnja Dekliška zveza proslavi v dvorani Slomškovega doma v nedeljo, dne 31. maja svojo desetletnico. Na programu so govori ter igra »Moderno suženjstvo«. Na to skromno prireditev so vabljeni vse sosodnje Dekliške zveze.

*

Čevljar — menih — slikar.

Znameniti japonski slikar Foujita, je zelo priljubljen v Parizu, je dobil konkurenta v osebi drugega japonskega umetnika z imenom Todo, katerega je videti pogosto v pariških kavarnah.

Todov življenjepis je čudovit. Njegov oče je bil čevljar in sin je delal v očetovi delavnici v neznatnem kraju v bližini Kiota. Ob prostem času je izrezaval mladi Todo različne podobe iz lesa, katere so ocenili strokovnjaki kot umetnine. Njegov oče se nikakor ni dal pregovoriti, da bi sin zapustil čevljarstvo in se posvetil umetnosti. Fant je kazal zelo malo zanimanja za obrt in če je le mogel, se je odtegnil čevljarstvu. Vsi očetovi opomini so bili zaman in radi tega je sklenil, da se mora neposlušni sin izšolati za budističnega meniha. Postati Budov svečenik, je menil oče, je koristno ter dobičkano, medtem ko je hlastanje za umetnostjo stradanje in nič drugega.

Tri leta je bival mladi Todo v budističnem samostanu pod najbolj strogim nadzorstvom. Bil je tik pred posvečenjem, ko mu je nenadoma umrl oče. Sin je spremljal očeta na njegovi poslednji zemeljski poti, se vrnil v svoj

domači kraj in je prodal še na dan očetovega pogreba čevljarstvo delavnico. Z izkupičkom se je odpeljal v Evropo, v Paris, kjer je pričela njegova umetniška slava z največjo bedo in vsestranskim pomanjkanjem. Dvignila ga je njegova izredna slikarska nadarjenost. Njegove slike so pri Francozih v visokih časih in njegova najboljša prijateljica je kneginja Galicin, ki mu je odprla vrata v hiše najbolj premožnih pariških plemenitašev.

*

DOPISI

Sv. Anton na Fchorju. Mi Antonovčani imamo precej obširno cerkev, vendar nekateri šele po pridigi pridejo, drugi pa imajo kar zunaj za zidom celo cerkveno opravilo. Podpirajo zid, menda zato, da se cerkev ne podere. So torej tudi pri nas nekateri v bratovščini jeruzalemskega osla. — Srečo smo imeli lansko leto, da smo dobili zvonove, letos bi to pač slabše šlo, ker vlada povsod gospodarska kriza. Največ zaslug imajo za to naš gospod župnik, ki so se mnogo trudili, hodili okrog in pobirali denar za zvonove. Hvala jim! Letos smo dali prenoviti veliki oltar. Delo je prevzel gospod Zoratti iz Maribora in bo tudi kmalu izvršeno. Oltar bo najbrž blagoslovljen na god farzegega patrona. Tudi krstni kamen dobimo nov. Lepa je sedaj naša cerkev, mnogokaj se je prenovilo. Hvala vsem, zlasti gospodu župniku.

Marenberg. Kakor se je poročalo, je dobila velika cerkev sv. Ivana Nepomuka novo, še precej lepo obleko in nove bronaste zvonove. V prejšnjih časih je bilo tukaj mnogokrat v letu sv. opravilo, najlepše pa se je seveda vedno obhajal god v millem, zelenem, lepo dišečem mesecu maju. Je to važna točka ob državnih mejah in slovenski narodni mejah in banska uprava je storila dobro, da je nakazala podporo za prenovitev zgodovinske stavbe. Nekdaj sta se tukaj meseca maja v lepem sporazumu shajali obe narodnosti, Slovenci in Nemci. Nikdar ni bilo med njimi prepira, vodila jih je sem ista misel, isto navdušenje. Takrat je božja pot slevela. Mislilo se je, da bode letos tudi tako, a na čudo, nekateri niso emeli tje,

ne Nemci z onstran meje, tem je bil prehod prost, temveč nekaterim našim je bilo prepovedano iti tje. Tako se suče svet in ljudje z njim vred. Zlati minuli časi, ali se vrnete kdaj!

Središče. Navadno se vsaka stvar, ki se v domačiji zgodi, kaj hitro izve. Samo zadeva, ki jo poročamo je bila nekam skrivnostna. Toda vseeno smo zvedeli za dejanja ljudi, ki prihajajo k nam, da kvarijo z brezvestno agitacijo verne domačine. Že prejšnjo nedeljo je prišlo v Središče dvoje moških in troje ženskih oseb, ki so razpečavali knjige in brošure nekih »raziskovalcev sv. pism«. Razdelili so si svoj okoliš in so šli od hiše do hiše. Kakor izvemo, si je prav vneto prizadevala oznanjati »blagovest« neka strojepiska iz Maribora. Govorila je kakor kak pripovednik in pri tem udrihala proti veri, cerkvi in duhovnikom, da se človeku kar gabi ponavljati. — Povsod so ponujali brošure in knjige za svoobodno ceno, samo da so jih ljudje vzeli. Dajali so jih pa tudi zastoj. Da so lažje preslepili svoje žrtve, so se pač vselej ravnali po okoliščinah. Vernim ženam so govorili o Bogu samem in odrešenju in bogve kaj še. Knjige same vsebujejo vse polno »dokazov«, podprtih z različnimi izreki prerokov in Kristusa, seveda popolnoma po svoje obrnjeno. Hvala Bogu, mnogi so spoznali grdo prevaro in so knjige takoj sežgali. Previdnejši so pa celo vprašali za oblastveno dovoljenje za širjenje takih knjig. Pri teh so jo koj odkurili. Ker se jim je to razpečavanje knjig deloma posrečilo, so prišli nekateri zadnjo nedeljo zopet. Sedaj so jih pa spoznali in so jih zavračali. Spoznali so pač pravi namen teh protiverskih knjig. Opozarjam zato vse, da v drugih slučajih zavrnejo vsakogar, kdor bi še prihajal prodajat take brošure, odnosno zahtevajte od njih za tako trgovanje oblastnega dovoljenja. Če tega nimajo, pa jih javite. To pa povemo vsem tem, da tega, kar je našemu ljudstvu najdražje, si ljudstvo ne bo dalo vzeti. Sveta mu je vera in zato ni treba nič več prihajati s takim namenom k nam.

Sv. Andraž v Slov. gor. V naše kraje se je priklatlila dvonožna lisica, ki pogosto preiskuje naše kurnike. Tako je nekemu tučajšnjemu posestniku vdrl v kurnik in odnesel vse kokoši. Omenjeni posestnik je bil ob dveh ponoči pri sosedu, kjer se je delila sveta popotnica; tako je tat lahko mirno

Sveta mati Ana.

Molitvenik za žene in matere.

Cene: 32, 33, 34, 35, 52 Din.

Razlika cene je v verzah knjige. Cenejše so za vsakdanjo uporabo, dražje pa za darove mladim ženam, in še zlasti nevestam, za katere je najdragocenejše ravno še komaj dobro dovolj!

Za naročbe se priložna:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR

župnika. (G. Kunej, ki je umrl na Zgornji Ponikvi pri Zaleu, je takrat bil tam župnik.) Ta je rekel, da gre le z oboroženim spremstvom na spoved. A ni trebalo. Ustreljeni je prej izdihnil.

Zakaj je Guzaj umoril gospodarja? Govorilo se je tedaj, da je imel Guzaj z neko šentjurčanko znanje ter z njo kupil posestvo na Jezercih. Ko pa je moral k vojakom, je njegova znanka vzela drugega šentjurčana. To je Guzaja peklo. Po kakih 15. letih je šel z enim pajdašem omenjeni večer na Jezerce. Začel se je prepir, ki je končal z obestranskim streljanjem. Guzaj in njegov spremljevalec sta med bojem potegnili gospodarja ven in ga pred hišo ustrelila. Žena se je prestrašila in skočila skozi okno ter zbežala, sin — ki še zdaj tam gospodari, p. d. Kačan — je vpil na pomoč. Zločin je bil izvršen.*

* Opomba pisatelja. Zločin na Jezercih je Guzaj v svojih po ustrelitvi javnosti prepuščenih pismih odločno zanikal. Piše v enem pismu dobesedno: »Proklete Jezerce, nikoli nisem bil tam in ne poznam ne ženske

Guzaj v prijateljskem razgovoru z orožniki.

in ne ustreljenega moža, katerega mi hoče hudobni svet naprtiti na vest. Vem, da bom kriv vsake tatvine, ropa in prelitja krvi, ki se bo zgodilo za mojega življenja na Spodnjem štajerskem. Svet naj me le dolži, jaz in moji prijatelji vemo in sodimo drugače in po resnici!»

(Dalje sledi.)